

beata.szwoch@nyaskolan.se

Nya skolan Trollhättan aktiebolag

Org.nr. 556612-7600

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn av Nya skolan Trollhättan aktiebolag

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nya skolan Trollhättan aktiebolag att senast den **14 augusti 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för utbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Nya skolan Trollhättan aktiebolag inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande och för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen)
- Huvudmannen ser till att grundskolan har tillgång till personal med sådan kompetens, så att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. (2 kap. 29 § skollagen)
- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till skolbibliotek, som kan användas för att stödja elevernas lärande och utveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Huvudmannen ska se till att det vid skolenheterna finns tillgång till elevhälsans samtliga kompetenser så att de kan användas i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.
- Huvudmannen ska se till att det vid skolenheterna finns tillgång till personal med studie- och yrkesvägledande kompetens så att alla elevers behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses.
- Huvudmannen ska se till att elever vid dess skolenheter har tillgång till skolbibliotek som kan användas för att stödja elevernas lärande och utveckling.

Bedömning

Skolinspektionens tillsyn av Nya skolan Trollhättan AB visar att huvudmannens ansvarstagande för skolenheterna lever upp till författningarnas krav inom flera av de granskade områdena. Skolinspektionen bedömer däremot att Nya skolan Trollhättan AB brister i att säkerställa tillgången till en elevhälsa där samtliga kompetenser används främst förebyggande och hälsofrämjande eftersom det saknas tillgång till psykologisk kompetens i det hälsofrämjande och förebyggandet arbetet.

Vidare bedömer Skolinspektionen att huvudmannen brister i att säkerställa att det på båda skolenheterna finns tillgång till personal med studie- och yrkesvägledande kompetens så att alla elevers behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses. Därtill bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte sett till att det finns tillgång till skolbibliotek som kan användas för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Föreläggande

Förutsättningar för utbildningen

Tillgång till elevhälsa

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Nya Skolan Trollhättan AB inte har säkerställt att det finns tillräcklig tillgång till elevhälsans olika kompetenser för att elevhälsan ska kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Utredningen visar att det saknas tillgång till psykologisk kompetens i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet på skolorna. Visserligen visar utredningen att elevhälsans övriga kompetenser ges möjlighet att främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Utredningen visar dock att psykolog endast tagits in vid behov och att psykolog inte anlitas i sådan omfattning och med sådan regelbundenhet att psykologen själv eller i samverkan med elevhälsans övriga kompetenser deltagit i planering och genomförande av förebyggande eller hälsofrämjande insatser i övrigt. Detta försvårar för elevhälsan att som samlad resurs främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande och riskerar att leda till att skolornas elevhälsa inte vidtar adekvata förebyggande och hälsofrämjande åtgärder för att stödja eleverna mot utbildningens mål. Även elevhälsans psykologiska kompetens behöver delta i arbetet med att identifiera behov av förebyggande och hälsofrämjande insatser samt vid behov även delta i genomförandet av dessa.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklass och grundskola finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och

psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 277) anges bland annat att elevhälsans fokus "inte ska vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv".

Skolinspektionens utredning

Av Skolinspektionens utredning framgår att skolenheterna inte har tillräcklig tillgång till samtliga kompetenser som ska ingå i elevhälsan. I skriftligt svar inför tillsynen har huvudmannen uppgett att "EHT vid Nya Skolan består av rektor, specialpedagog, kurator, skolläkare, skolsköterska och skolpsykolog. EHT träffas regelbundet en gång i veckan för genomgång av elevärenden". Vidare har huvudmannen uppgett att "Elevhälsans alla yrkeskategorier arbetar kontinuerligt i samtliga årskurser med förebyggande arbetet kring t.ex. värdegrundsfrågor, rastaktiviteter, riktade projektarbeten [...], upprättar, genomför och analyserar tillsammans med arbetslagen trivsel enkäterna för eleverna, genomför klassrums- och rast observationer, samtala med elever och vårdnadshavare som upplever svårigheter i skolarbete i syfte att tillsammans hitta strategier som fungerar."

Vid Skolinspektionens intervju med representanter för elevhälsan framkommer att ordinarie elevhälsopersonal vid respektive skola består av specialpedagog, skolsköterska, kurator och socialpedagog. Dessa kompetenser finns på plats vid respektive skola under ett antal dagar varje vecka och deltar regelbundet på elevhälsomöten. Under intervjun beskrivs elevhälsans arbetsuppgifter och exempel ges på såväl insatser av utredande och åtgärdande karaktär som insatser som kan betecknas som förebyggande och hälsofrämjande. Vidare uppger elevhälsans representanter att så väl psykolog som skolläkare, som av huvudmannen uppgetts ingå i elevhälsan, tas in vid behov. Under de senaste åren har psykolog vid några tillfällen anlitats för utredningar av elevers stödbehov men psykolog har inte deltagit i något återkommande arbete av mer förebyggande eller hälsofrämjande karaktär, tillsammans med övrig elevhälsopersonal, uppger elevhälsans representanter.

Rektor för skolenheten i Lilla Edet uppger under intervju att psykolog endast anlitats till skolenheten för att göra så kallade basutredningar och att psykolog inte anlitats vid något tillfälle under de senaste två åren.

I intervju med skolchefen uppges att det är skolsköterska, specialpedagog och kurator som på regelbunden basis bedriver elevhälsoarbetet vid respektive skola, och som deltar i elevhälsomöten. De medicinska insatserna står främst skolsköterskan för men skolläkare anlitats vid behov, uppger skolchefen. Vidare uppger skolchefen att psykolog vid några tillfällen anlitats för utredningar av elevers stödbehov. Skolchefen uppger också att huvudmannens avsikt är att den psykologiska kompetensen ska kunna vara behjälplig för konsultation och att rektorer och lärare redan i dagsläget har möjlighet att ringa psykolog och därmed nyttja tjänsten. Skolchefen medger dock att detta ännu inte skett och att psykolog inte deltagit i något förebyggande och hälsofrämjande arbete vid skolenheterna.

Tillgång till studie- och yrkesvägledare

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen brister i att säkerställa att samtliga elever i grundskolan, vid båda skolenheterna har tillgång till personal med studie- och yrkesvägledande kompetens så att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses.

I utredningen har framkommit att huvudmannen förvisso gett en lärare i uppdrag, att utöver sitt huvudsakliga arbete att undervisa, även ansvara för att driva de studie- och yrkesvägsrelaterade frågorna vid skolenheterna. Det framkommer emellertid att läraren enbart genomfört insatser gentemot skolenheten i Trollhättan, och då endast mot elever i vissa årskurser och i begränsad omfattning. I utredningen har vidare framkommit att rektor och administratör vid skolenheten i Lilla Edet under tidigare läsår sett till att vissa informationsaktiviteter rörande arbetsliv genomförts, men att detta inte varit ett återkommande och sammanhållet arbete. Det saknas således en studie- och yrkesvägledare eller person med motsvarande kompetens som för båda skolenheterna har tid avsatt för arbete, att såväl planera och genomföra som att följa upp de studie- och yrkesvägledande insatser som görs. Att det saknas tillgång till studie- och yrkesvägledare eller personal med motsvarande kompetens innebär att det finns risk att de insatser som görs inte motsvarar de behov som eleverna har och att alla elever inte aktivt görs medvetna om sina valmöjligheter eller stärks i att kunna göra väl underbyggda beslut om framtida studier och arbete.

Rättslig reglering m.m.

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning. Enligt läroplanen har rektor ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. Vidare är det rektorns ansvar att samverkan sker med skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. Det framgår även av läroplanen att studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Av Skolverkets allmänna råd för arbete med studie- och yrkesvägledning framgår att huvudmannen bör följa upp vilken kompetens som behövs för att tillgodose elevernas behov av studie- och yrkesvägledning på respektive skolenhet (SKOLFS 2013:180, s. 20 ff.). Av de allmänna råden framgår också att det är viktigt att studie- och yrkesvägledningen påbörjas tidigt och sker kontinuerligt under hela utbildningstiden, så att eleven kan göra väl underbyggda studie- och yrkesval (SKOLFS 2013:180, s. 15 ff.).

Skolinspektionens utredning

Av Skolinspektionens utredning framgår att det vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök saknas tillgång till studie- och yrkesvägledare eller personal med motsvarande kompetens som är verksam på båda skolenheterna och som alla elever har tillgång till så att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

I svar på Skolinspektionens skriftliga frågor inför tillsynen redogör huvudmannen för att "På Nya Skolan ses studie- och yrkesvägledning som en elevrättighet och faller därför naturligt in i all aktivitet som sker under skoltiden oavsett åldersgruppering. Studie- och yrkesvägledning är därför allas ansvar på skolan från pedagog till vägledare till annan yrkesroll verksam på skolan".

Skolchefen uppger i intervju att skolenheterna i Lilla Edet och Trollhättan inte har en anställd studie- och yrkesvägledare utan att en av lärarna på skolenheten i Trollhättan har det som uppdrag. Läraren, som intervjuats i samband med tillsynen, har uppgett att uppdraget gäller från och med höstterminen 2019 och att hans uppfattning är att uppdraget rör studie- och yrkesvägledning för eleverna på skolenheten i Trollhättan. I uppdraget ingår främst att hålla i gymnasieinformation för eleverna och besöka gymnasieskolorna tillsammans med dem, uppger läraren. Läraren uppger vidare att det finns en plan för studie- och yrkesvägledningen och nämner att den bland annat slår fast att föräldrar ska komma till skolenheten i Trollhättan och berätta om sina yrken. Enligt läraren har dock endast ett fåtal insatser än så länge hunnit genomföras. Eftersom läraren inte uppfattat att uppdraget även innefattar elever på skolenheten i Lilla Edet har något arbete därför inte genomförts på den skolan. Enligt representanter för elevhälsan så finns det möjlighet för elever vid skolan i Lilla Edet att komma till skolan i Trollhättan och där få träffa läraren som håller i studie- och yrkesvägledningen, men detta har hittills inte gjorts. Rektor för skolan i Lilla Edet uppger att hon tidigare hållit i en del information om studie- och yrkesrelaterade frågor för sina elever. Rektorn uppger dock att hon inte har någon specifik kompetens för att genomföra dessa uppgifter och att de inte varit särskilt frekventa. På frågan om elever vid de båda skolenheterna fått information från någon studie- och yrkesvägledare inför valet av moderna språk berättar de intervjuade att det inte har skett.

Tillgång till skolbibliotek*Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte har säkerställt att eleverna har tillgång till ett skolbibliotek som kan användas för att stödja elevernas lärande och utveckling. Bedömningen görs mot bakgrund av vad som framkommit i utredningen att bokbestånden i skolornas bibliotek främst är inriktade mot elever i de lägre åldrarna. Biblioteken är därmed alltför begränsade för att kunna utgöra en resurs som kan användas i skolans pedagogiska verksamhet gentemot elever i samtliga årskurser.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 284) framgår att det med skolbibliotek avses en

gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Skolinspektionens utredning

Rektorerna uppger i intervjuer att det utöver bokbestånden i biblioteken finns klassuppsättningar med böcker i lektionssalarna. Skolchefen uppger i intervju därtill att skolenheterna fått ta över ett antal boklådor från en bibliotekscentral. Böckerna från dessa lådor ska inom kort läggas in i skolornas bibliotek. Vidare uppger skolchefen att huvudmannen uppmärksammat att skolbiblioteken behöver utvecklas och att lärare därför fått i uppdrag att ansvara för utvecklingen av skolornas bibliotek. Rektor för skolenheten i Lilla Edet bekräftar att det vid tiden för tillsynen genomförs en utveckling av biblioteket och att en av skolenhetens förstelärare i oktober 2019 fått i uppdrag att driva projektet. Rektorn uppger att gamla böcker rensats ut och att de ska gå igenom vilka nya böcker som behöver köpas in. Läraren med ansvar för utveckling av biblioteket vid skolenheten i Trollhättan bekräftar i intervju att han fått uppdraget och att arbetet med att katalogisera befintliga böcker samt en översyn av inköp av nya böcker påbörjats. På Skolinspektionens fråga om biblioteket i Trollhättan i dagsläget har ett tillräckligt brett utbud av böcker och eventuell annan media, för att elever och lärare i undervisningen ska kunna använda det för att exempelvis söka information från olika källor eller erbjuda eleverna åldersadekvat skönlitteratur, uppger läraren att biblioteket endast används i begränsad omfattning. Läraren uppger därtill att bibliotekets utbud av böcker främst är inriktat för elever på lågstadiet och att det följaktligen är elever och lärare i dessa årskurser som använder sig av biblioteken. Läraren tillägger också att för övriga syften används biblioteken inte, även om elever vid vissa tillfällen suttit i biblioteksrummet och arbetat. Detsamma gäller för biblioteken vid skolenheten i Lilla Edet, där används det också främst av eleverna på lågstadiet, uppger läraren.

Motivering till föreläggande som ingripande

Nya Skolan Trollhättan AB:s verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Nya Skolan Trollhättan AB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Styrning och utveckling av utbildningen

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Nya skolan Trollhättan aktiebolag uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av utbildningen.

Ägar- och ledningsprövning samt ekonomiska förutsättningar

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Nya skolan Trollhättan aktiebolag uppfyller författningarnas krav inom ägar- och ledningsprövning samt ekonomiska förutsättningar.

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Enhetschef
Signerat av: Helena Boëthius

X Daniel Talje

Utredare
Signerat av: Daniel Talje

I ärendets slutliga handläggning har juristen Mahlin Hjerstrand deltagit.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Nya skolan Trollhättan aktiebolag

Fakta om Nya skolan Trollhättan aktiebolag

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Nya skolan Trollhättan aktiebolag under höstterminen 2019. Detta beslut avser huvudmannens samlade ansvarstagande för utbildningen inom skolformen förskoleklass och grundskola

Huvudmannen Nya skolan Trollhättan aktiebolag bedriver utbildningen vid två grundskoleenheter i Trollhättans kommun och Lilla Edets kommun. Vid de båda skolenheterna går sammanlagt 429 elever i årskurserna 1-9 och 47 elever i förskoleklass. Respektive skolenhet leds av en rektor. Vid skolenheten i Trollhättan finns även en biträdande rektor. I anslutning till skolenheterna finns det fritidshem som sammanlagt har 149 inskrivna barn. Skolinspektionens tillsyn av fritidshemmet redogörs för i ett separat beslut (dnr 2019:6091).

Genom beslut den 17 november 2000 (dnr 99:3573) godkände Skolverket huvudmannen Nya skolan i Trollhättan aktiebolags ansökan om att bedriva undervisning i förskoleklass och i årskurs 1-9 vid skolenhet i Trollhättan.

I beslut den 1 oktober 2007 (dnr 2007:1227) fick huvudmannen rätt att bedriva utbildning för förskoleklass och årskurserna 1-5 vid skolenheten i Lilla Edet. Genom beslut den 31 oktober 2008 (2008:977) fick huvudmannen även rätt att vid skolenheten bedriva utbildning för årskurserna 6-9.